

7/12380
611.129

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 2704
Konu :İzmir Milletvekili
Müslüm DOĞAN'nın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2017

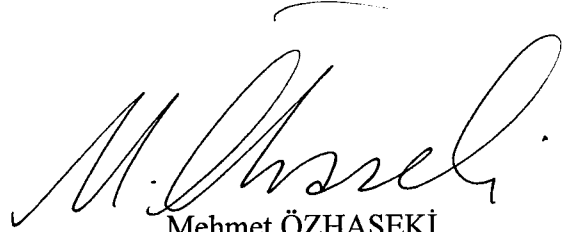
24 Mayıs 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 21.03.2017 tarihli ve 43452547-120.07-89520 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Müslüm DOĞAN'nın Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/12380 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (2 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MÜSLÜM DOĞAN'IN
TBMM 7/12380 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Kentleşmeyle birlikte dünyada her gün üretilen çöp miktarı milyon tonlarla ifade edilmektedir, ülkemizde çöplerin toplanması lisanslı firmaların yanı sıra büyük bir özveriyle çalışan sokak toplayıcıları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu emekçilerin kayıt dışı da olsa yeniden kullanılabilir katı atıkların değerlendirilmesinde önemli bir yerleri olup, ekonomiye katkı sağlamalarının yanı sıra kendi ekme paralarını da kazanmaktadırlar.

Oldukça sağlıksız insani olmayan koşullar altında ve hiç bir sosyal güvenceleri olmadan çalışan bu emekçiler, ülkemizde halen bir iş kolu olarak görülmemekte olup, oysa kağıt işçiliği geri dönüşüm sektörünün içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Bu Bağlamda;

- 1-Atıkların insan sağlığını ön planda tutmak suretiyle, kayıt altında uygun bir biçimde toplanması ile ilgili Bakanlığınızın bir çalışması var mı?
- 2-Geri dönüşümün görünmeyen yüzü sokak toplayıcılarının iş ve yaşam koşullarını iyileştirmeyi düşünüyor musunuz?
- 3-Bakanlığınızın Sokak toplayıcıları için yasal düzenlemelerde değişiklik yaparak, çalışma lisansı, sosyal yardım vb. haklarının verilmesiyle ilgili bir eylem planı var mıdır?
- 4-Ülkemizde katı atık toplayarak geçimini sağlayan vatandaşımızın sayısı nedir?
- 5-Lisanslı firmalarda kaç kişi çalışmaktadır? Ve bunların illere göre aylık katı atık toplama kapasitesi ne kadardır?
- 6-Kağıt toplama işleminin lisanslı firmalara yaptırılması ve Kayıt dışı diyerek sistem dışına itilmek istenen emekçilerimizin, yasadışı alanlara kaymasının önüne nasıl geçmeyi düşünüyorsunuz?

CEVAPLAR:

1-Atıkların oluşumundan bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanmasına ve yine atık oluşumunun azaltılması, atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı gibi yollar ile doğal kaynak kullanımının azaltılması ve atık yönetiminin sağlanmasına yönelik gerekli hukuki ve teknik düzenlemeleri içeren mevzuat Bakanlığımızca hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.

Ülkemiz dâhilinde oluşan atıkların toplanması, taşınması, geçici ve/veya ara depolanması, ayrıştırılması, maddesel geri dönüşümlerinin sağlanması, maddesel geri dönüşümleri ekonomik olmayanların enerji geri kazanım amacı ile yakılması veya yakılarak bertaraf edilmelerine ilişkin uygulamalar bu mevzuat kapsamında yürütülmektedir.

2-Kâğıt/karton, plastik ve metal türünde olan malzemelerin geri dönüştürülebilir nitelikte olmaları ve ekonomik ortamda önemli bir değere sahip olmaları nedeni ile sokak toplayıcıları olarak tabir edilen kişilerce yoğun bir şekilde toplanmaktadır. Bu malzemelerin hemen hemen tüm Büyükşehirlerde kolayca satışının yapılarak parasal karşılığının anında alınabileceği yerlerin mevcut ve kolay ulaşılabilir halde olmaları nedeni ile de sokak toplayıcısı olarak tabir edilen kişilerin bu atıkları toplamalarında bir teşvik unsuru oluşmaktadır.

Bu süreçte Bakanlığımızca sokak toplayıcılarını temsil eden derneklerle ve ilgili kurum/kuruluşlarla görüşmeler toplantılar yapılmış ve yapılmaya da devam edilmektedir.

Diğer yandan, değerlendirilebilir atıkların tekniğine ve teknolojisine uygun, ulusal ve uluslararası standartlar altında toplanması, sokak toplayıcılarının kayıtlı bir sistemde faaliyet göstermeleri amacıyla yerel yönetimler ve ilgili Bakanlıklar ile bir "Dönüşüm Programı"nın hayata geçirilmesi için çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda bazı belediyelerde değerlendirilebilir atıkların kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımı konusunda yürütülen projelerde sokak toplayıcıları ile kaynaktan ayrı ve temiz toplamadan ödün vermemek üzere Bakanlığımız koordinasyonunda çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda belediye sınırları içerisinde kaynaktan ayrı toplama konusunda belediye ile birlikte çalışmaya gönüllü olan sokak toplayıcıları kimlik bilgileri ile ilgili belediye tarafından kayıt altına alınmakta uygun iş kıyafetleri ve çalışma koşulları temin edilerek proje kapsamında çalışacakları mahalle, sokaklar belirlenmekte ve piyasa şartlarına uygun mali koşullar altında çalışmalar yürütülmektedir.

3-2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca; Ülkemiz dâhilinde oluşan atıkların, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve/veya il müdürlüklerinden izin ve/veya çevre lisansı almış tesisler, üretici/yetkilendirilmiş kuruluşlar, atık taşımaya yetkili/lisanslı taşıyıcılar dışında üçüncü kişiler tarafından ticari amaçlar ile toplanması, satışı, geri kazanılması ve/veya bertaraf edilmesi, diğer maddelerle ve yakıtlara karıştırılarak yakılması yasaktır. Sokak toplayıcıları tarafından yoğunlukla toplanan ve özellikle kâğıt/karton türündeki ambalaj atıkların toplanabilmesine yönelik olarak kişi ve kuruluşlara verilecek nihai izinler konusu Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Belediye Kanunu gereğince yerel idarelerin imtiyazında bulunmakta olup Bakanlığımızca atıkların toplanmasına yönelik verilen lisanslar sadece atık toplayıcısı kişi/kuruluşlara verilen teknik ve idari yeterliliği ifade etmektedir.

Sokak toplayıcısı olarak tabir edilen kişiler tarafından, sokaklardan atık toplayabilmek amacı ile ilgili Belediyelere başvurulması durumunda, Belediyeler tarafından yürütülen atık toplama sistemine dahil edilmeleri mümkün olup, Bakanlığımızca özellikle bu hususa yönelik bazı Belediyelerce yapılan çalışmalara katılım sağlanmakta ve çalışmalar özendirilerek desteklenmektedir.

4,5-Önergeye konu edilen, sadece geri dönüştürülebilir nitelikli kâğıt/karton, plastik, metal vb türdeki atıkları cadde ve sokaklardan toplayıp satarak geçimini sağlayan kişi sayısı Bakanlığımızca bilinmemekle birlikte bu kişilerin sayılarına ilişkin basında yer alan rakamların gerçeği yansıtmadığı değerlendirilmektedir. Zira, ülkemizde toplanan atık kâğıt verilerine göre bir analiz yapıldığında dahi sokak toplayıcılarının sayısının ifade edilen izafi rakamların çok çok altında olduğu görülebilmektedir.

6-Sokak toplayıcısı olarak tabir edilen ve hâlihazırdaki faaliyetleri de yasa dışı olan kişilerin kayıt altına alınması ve çalışmalarının yasal zemine kavuşturulması amacı ile Bakanlığımızca çalışmalar yürütülmekte olup, bu kişilerin Belediyelerin imtiyazında ve uhdesinde kurulup işlenen atık toplama sistemine entegre olmaları için çeşitli platformlarda da bu konu sürekli gündemde tutulmaktadır.